

Барча имкониятлардан тўла ва унумли фойдаланиб, йиғим-терим суръатини жадаллаштирайлик!

Саодат Гулаҳмедова кеча 460 килограмм пахта терди

БУКА. (Телефон орқали олинди). Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, кўпминоклограммчи теримчиларнинг ташаббускори, Хрущев номи колхозининг аъзоси Саодат Гулаҳмедова бу йил мавсумда 35 тонна пахта териб унумли курашмоқда. У, теримнинг дастлабки кунлариданоқ юқори унум билан ишлаётган. Саодатнинг ҳозиргача терган пахтаси 3 тоннага етди. Кеча ўртоқ Гулаҳмедова кўп пахта теришда районда рекорд қўйди. У 460 килограмм пахта терди. Саодат билан ёнма-ён ишлаётган унинг дугонаси Ҳабиба Мирзаева ҳам хирмонга 315 килограмм пахта топширди. Моҳир теримчилар кундан-кунга суръатни кучайтирмоқдалар.

С. СУЛТОНОВ.

БОВЕУТЛИКЛАР ҶАҚИРИГИГА ҚўШИЛИБ...

Олинган мажбуриятни албатта бажарамиз

Областимиз далаларида пахта йиғим-терими ва уни давлатга топшириш ишлари қизғин тус олиб кетди. Ота-боболаримизнинг «вақтин кетди, бахтин кетди» деган ҳимматли сўзига амал қилган пахтакорлар суръатни тобора тезлаштирмоқдалар. Биз 900 гектар ернинг ҳар гектаридан 38 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олган эдик. Бовеут районидagi «Коммунизм» колхоз аъзоларининг мураккабдан кейин ўз имкониятларини чамалаб чиқди. Ҳосил мўл бўлганини ҳисобга олиб, ававали 38 ўринга 39 центнердан пахта топшириш ёни олинган мажбуриятга қараганда 90 тонна нўп пахта сотишга қарор қилди.

Бу йил колхозда мўл ҳосил етиштирилди. Ҳамма гап, уни исроф қилмай, ўз вақтида териб олишда қолган. Шунинг учун теримни яна-на кучайтиришимиз лозим.

Колхоз бўйича 725 киши теримга жалб этилган. Теримчиларнинг сони янада кўпайтириб, кунига 1,5-2 процент пахта топширишни мўлжаллаб турибмиз. Шундай қилсак, сентябрь ойида 40 процентдан кўпроқ «оқ олтин» топширишга эришамиз.

Бу йил 60 гектар ердаги пахтаги машинадан теримиз. Машинада териладиган ерлардаги гўзанинг бергини тўнишга 15 сентябрдан бошлаб киришамиз. Машиналар теримга тахт қилиб қўйилди.

Биз ҳар гектар ердан 34 центнердан пахта топшириб, 5 ноябрь кунини пахта тайёрлаш пиланини, 20 ноябрда эса олинган мажбуриятни бажариш учун урдувоқдамиз.

Ғ. АБДУАЗИМОВ, Оржоникидзе районидagi Киров номи колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари.

Пахта ўзбек халқининг бойлиги ва миллий ифтихори, унинг бир граммини ҳам нобуд қилмасдан ўз вақтида териб олайлик! М. Нуритдинов фотомонтажи.

ПАХТА далаларидан Ҷақирлар

Чиноз. 1575 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 27 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилган Киров номи колхозининг азамат пахтакорлари йиғим-теримни тобора кучайтирмоқдалар. Барча куч пахта йиғим-теримига сафарбар этилган. Колхозини ўртоқ Р. Урисбеков бошлаган 10-бригадаги аъзолари йиғим-теримни кучайтириб, биринчи ўринда бормоқда. Х. Саломова, Х. Алматова, Ш. Абдурахмонова, Г. Набиева ўртоқлар ҳар кунини 150-170 килограммдан пахта тератирилди. «Коммунизм» колхозининг Т. Жуманазаров бошлиқ бригадасининг чевар теримчиларидан Х. Башкирова, Байдуллоева, Ҳайдаровалар кунига 100-140 килограммдан «оқ олтин» термоқдалар.

Н. Довурбоев.

Оқўрғон. Ворошилов номи колхозининг икки мусобақадор теримчиси Розия билан Марзия теримда ҳаммага намуна бўлмоқдалар. Марзия кунига 200 килограммдан ошириб пахта тератириб, Розия ҳам 180 килограммдан ошириб, кунлик нормани 3,5 баравар адо этмоқда.

Дастлабки куннинг ютуқ ва нуқсонлари

нормани тўрт баравардан ошириб бажармоқда. Моҳир теримчи Салима Зулёрова, Тўхта Ахматова, Б. Сувонова ўртоқлар унумли меҳнат қилмоқдалар. Колхоз 1 октябргача давлатга йиллик пиланини 50 процент миқдорда пахта топширишга қарор қилди.

Кўп йиллардан буён пахта тайёрлаш пиланини бажаролмай, камқувват бўлиб қолган Оржоникидзе номи колхозда ҳам бу йил мўл ҳосил етиштирилди. Ўртоқ Пардабой Раимқул бошлиқ бригада аъзолари зўр ушшоқлик билан ишлаб, етиштирилган пахтаги пешма-пеш териб, давлатга топширмоқдалар. Бригадада меҳнат тўғри ташкил қилинган. Теримчилар соатлик график асосида ишлайдилар. Район Уматова, Махдуба Рустановалар барвақт далага чиқиб, унумли меҳнат қилмоқдалар. Район 117 килограмм пахта териб биринчиликни олган эди. Бирок мусобақадорини Махдуба 128 килограмм пахта териб унумли ўзиб кетди. Теримчилар мусобақасига қўшилган йиғимчилардан Абдуҳўжа Тошхўжаев ҳам бўш келмаётган. У, хирмонга 105 килограммдан ошириб «оқ олтин» тўкмоқда. Бригаданинг тракторчилари, шоликорида ишлайётган аъзолари ҳам теримга актив қатнашаётдилар. Шунинг учун ҳар бир теримчи ўрта ҳисобга 90 килограммдан пахта териб, бригаданинг

Мусобақадор дугоналар ўз вақтларини бажариш учун гайратга-гайрат кўшиб, унумли меҳнат қилмоқдалар. 2-бригаданинг бш теримчиси Ширин Примжонов 113 килограмм, К. Обидова, Меҳри Азимова сингари теримчилари 120-150 килограммдан пахта теримга муваффақ бўлдилар. Колхозда юқори дўрдатлиқа эришадиган теримчилар сони кундан-кунга кўпаймоқда.

М. Муродов.

Сирдарё. Карл Маркс номи колхозининг ўртоқ Л. Маматқуллов бошлиқ трактор-далачилик бригадаси пахтаги машина билан теримга пухта тайёрларлик кўрмоқда. Пахтаги машина билан терилган 40 гектар ердаги гўзага алоҳида эътибор берилиб, ўтдан тозаланди, машина юрадиган йўларга текисланди ва теримга тайёрлаб қўйилди. Свердлов номи колхозда мавсумда 12 миң килограмм пахта терим мажбуриятини олган Н. Хайруллаев шу кеча-кундузда далага арта чиқиб, кунлик терим нормасини ошириб адо этаётган.

О. Эргашев.

Ҷақирқни қабул қилиб...

Бовеут районидagi «Коммунизм» колхоз аъзоларининг давлатга қўшимча пахта топшириш юзасидан олган мажбуриятлари ва Ҷақирқлари бошқа районлардаги хўжаликлар томонидан ҳам қизғин қўллаб-қувватланмоқда. Урта Чирчиқ районидagi «Ленин йўли» колхоз аъзолари бовеутликларнинг Ҷақирқларини қабул қилиб, ўз ички имкониятларини ҳисобга олиб, 2220 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнердан «оқ олтин» давлатга илгари белгиланган 5780 тонна ўринга 7 миң тонна пахта топширишга аҳд қилдилар. Шу кунларда колхоз далаларида иш қизиб кетди. Пахтакорлар теримнинг дастлабки кунлариданоқ суръатга-суръат қўймоқдалар, етиштирилган мўл ҳосилни сира нобуд қилмай териб олиб давлатга топшириб, янги мажбуриятни сўзасиз бажариш учун курашмоқдалар.

Шунингдек, Свердлов номи колхоз аъзолари 1800 гектар ернинг ҳар гектаридан 31,1 центнердан, Куйбисев номи колхоз 1335 гектар ернинг ҳар гектаридан 31 центнердан, «Северний маяк» болхоз 1020 гектар ернинг ҳар гектаридан 32 центнердан пахта топшириш юзасидан янги мажбуриятлар олдилар.

А. НАЗАРОВ, Урта Чирчиқ район партия комитетининг инструктори.

ҒАНИШЕР БИЛАН БЕЛЛАШГАНЛАР

Дала шийонида қилар қизгин бахшларидилар. Шу вақт ошпоқ Қирғиз ҳола Мамасолнева улар олдинга ҳозиргина пиширилган маставани келтирди.

— Қирғиз ҳола дейман, — ҳазиллашди ўтирганлар орасида ҳам ишга, ҳам гапга чечанлардан ҳисобланган Фотима, — маставани ҳам кунинга юз килограмм пахта терганлардан қолшимасликка ҳаракат қилиб пиширатганга ўхшайсан.

— Бўласамми, юз ҳам гапим, бу маставани ичганларингдан сўнг икки юздан термасаларинг ҳисоб эмас — касаларинг дастурхонга қўяр экан жавоб берди ошпаз ва жиддий ҳолда сўзига давом этди. — Боя радиодан эшитиб қолдим, Қанқадарда бир бригада пиланини бажарибди! Ич-ичимдан севиндим, ҳавасим келиб кетди: кўпчилик теримчилар ҳозирнинг ўзидаёқ 4-5 тоннадан пахта териб қўйибди. Сизлар ҳам жадалроқ ҳаракат қилсаларинг эди, пиланимиз тараф тўлиб, юзимиз ёруғ бўларди.

Холанинг бу гапи теримчиларга таъбир этмай қолмади. Бир кампирчи, етиштирилган ҳосилни тараф йиғиб-териб олиш тўғрисида шунчалик қайиригандан кейин билалар ҳар қанча жон куйдириб ишласак ҳам камлик қилди деб ўйлабди қилар.

— Хотиржам бўлинг, холажон, — деди Фотима, — байрамгача пиланимизни мўздан оширма. Ҳаммаимизнинг ниятимиз шу.

Бошқалар ҳам унинг гапини таслов қилдилар.

— Ҳақиқатини гапирганда, — дея сўз бошлади Сафарқул, — бу йил катта сиёв олдида турибмиз — областимизнинг машҳур пахтакори Ганишер Юнусов билан беллашганмиз. Эсарларингидир: Умарали ака областга пахтакорларни кенгайтириб «Ганишер гектаридан 50 центнердан ҳосил ола, биз 51 дан топширамиз» деб вақда берган эди. Айтилган сўз — отилган ўқ. Ваъдани бажаришга астойдил кел боғламизми керак. Мен ҳар кун нормани 1,5 ҳисса қилиб бажаришга сўз бераман. Ўтирганлар қарсақ чалиб юборинди. Бошқалар ҳам Сафарқул билан мусобақаланиб ишлагга аҳд қилдилар.

Моҳир теримчилар ана шу қарор билан пахтазор томон кетишди. Дарҳақиқат, шу кунларда уста пахтакор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Умарали Мухамедов бошлиқ бригада далаларида йиғим-терим жадал суръатлар билан бормоқда.

Пахта терим машиналари иш бошлади

ГУЛНСТОН. (Телефон орқали олинди). Карл Маркс номи колхоз аъзолари бу йил пахтачиликни механизациялаш ишига янглий киришдилар. Ассей майдонлардаги гўза механизацияли ердани билан икки томонлама парваршиш қилинди. Анчагина майлон машина теримга ажратилди.

Колхоз механизаторлари 11 сентябрдан бошлаб машина теримига киришдилар. 6 та пахта терим машинаси ишга тушди. Машина терими, айниқса, ўртоқ Душаев бошлиқ бригадала жадал бормоқда.

Колхозчилар КИСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленумини муносиб меҳнат соғлағари билан ишоналлага қарор қилиб ишлайтирилди.

Бригадада ҳар йили агротехника ингиликларидан усталик билан фойдаланилиши натижасида мўл ҳосил етиштирилади. Бунда тажрибали пахтакор Умарали аканинг ҳиссаси катта бўлмоқда. У, 1938 йилдан бери колхозда ҳосилот, бригада бошлиғи бўлиб хизмат қилиб келмоқда.

1956 йил Умарали ака ҳаётида унумлима йиллардан бўлди. Уша йили бригада 66 гектар ерга чигит экти. 20 гектар ердаги гўза қатор оралиги узунаига ҳамда қўндалангига ишланди. Натижада ҳосил жулда мўл бўлди. Давлатга ҳар гектар ердан 50,3 центнердан «оқ олтин» топширилди. Шунда колхозчилар техниканинг кучига қойил қолдилар.

Партия ва ҳукуматимиз миришкор пахтакорнинг хизматларини юксак баҳоладди. Унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. Шундан кейинги йилларда ҳам бригада техникадан усталик билан фойдаланиб, катта-катта майдонлардан мўл ҳосил олишга муваффақ бўлди.

Колхозчиларнинг гайрати бу йил айниқса зўр. Улар 110 гектар майдоннинг ҳаммасига чигитни квадрат улаб экидилар. Моҳир механизаторлар Акрам Ахоров билан Кимсанойи Хонимовлар гўза қатор оралиғида икки томонлама сифатли ишлов бердилар.

Меҳр билан парваршиш қилинган гўзаларда мўл ҳосил тўпладди. Эндликда ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай йиғиштириб олинган учун кураш тобора авж олмақда.

Меҳаник-ҳайдовчи И. Ахоров республика меҳаник-ҳайдовчиларининг сўзиди қатнашчиларининг мақтубига жавобан ажратилган 50 гектар ердан 100 тонна пахта териб бериш мажбуриятини олди.

— Ганишер билан беллашганмиз, — дейди Умарали ака. — Гайратимизга тобора гайрат қўшилипти. Гектаридан 53 центнердан ҳосил топшириб, она-Ватанини қувонтирамиз.

Сўзи билан иши бир бўлган бу бригада аъзолари кунига йиллик пиланга нисбатан 1,2—1,5 процент миқдорда пахта тайёрламоқдалар.

З. ҚУРТНЕЗИРОВ.

Янгийўл район, Киров номи колхоз.

11 сентябрда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрущев Япониянинг атоқиди Сисей арбоби, либерал-демократик партиянинг маслаҳатчиси Мики Текисини унинг илтимосига қўра қабул қилди ва у билан сўхбатда бўлди.

Сўхбатда Япония парламентининг маслаҳатчилар палатаси аъзоси Набесима Наоцугу, «Ниппон таймс» газетасининг бош редактори Хираева Каэусинге ва Япониянинг СССРдаги элчихонасининг маслаҳатчи-вакили Хоген Сяясаку ҳозир бўлдилар.

Совет томонидан сўхбатда СССР Министрлар Совети хузурида чет мамлакатлар билан маданий алоқа Давлат комитетининг раиси Г. А. Жуков, СССР Ташқи ишлар министрлиги Узоқ Шарқ бўлими мудирининг ваифаларини аъдо этувчи М. С. Капица ҳозир бўлдилар.

Москвадан Мюнхенга совет хирургларининг катта бир гуруҳи жўнаб кетди. Бу гуруҳпа халқаро хирурглар жамаитининг XVIII конгресси нишда қатнашди. Гуруҳпа составида Москва, Ленинград, Киев, Минск, Тошкент, Новосибирск, Рига ва бошқа шаҳарлардаги илмий ва давлат муассасаларининг ходимлари бор.

Куйн Чирчиқ районидagi Ленин номи йиғилма хўжалик артелининг аъзолари (колхоз раиси Тик Ч, партия ташкилотининг секретари Хан Г. З. ўртоқлар) катта галабани кўлга киритдилар. 10 сентябрда дуб экинлари юксак сотиш йиллик пилани бажарилиди. Барча ҳосил биринчи сорта қабул қилинди.

Колхоз аъзолари пиланга 3.200 тонна ўринга 6.000 тонна қаноп попси сотиш мажбуриятини олдилар.

Шунингдек, колхозда давлатга гўшт, сўт, жун, туҳум, пичан сотиш йиллик пилани ҳам муддатидан илгари бажарилган.

Синьхуа агентлиги хабар берди: Хиндистон бош вазирини Неру 7 сентябрда Хиндистон парламентига оқ китоб топширди. Бу китобда Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгашининг бош вазирини Хан Г. З. ўртоқлар) катта галабани кўлга киритдилар. 10 сентябрда дуб экинлари юксак сотиш йиллик пилани бажарилиди. Барча ҳосил биринчи сорта қабул қилинди.

АДН агентлиги куйндагиларни билдиларди. Германия Демократик Республикаси Министрлар Совети Президиумининг таълифига мувофиқ, Германия Демократик Республикасининг президенти Вильгельм Пик Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сисей бюросининг аъзоси, Катта Берлин оёб бўрунисири Фридрих Эберта унинг 65 йаша тўғалгани муносибати билан ва социализм қурилиши ҳамда Германия Демократик Республикасини мустақамлашдаги ҳолат катта хизматлари учун Меҳнат Қаҳрамони деган фахрий унвон берди.

МОИЦАМЭ агентлиги куйндагиларни хабар қилди: Улаи Баториа иқини қолди янги кузлик пиланосини қурилмоқда. Бу — Мўғулистон Халқ Республикасининг халқ хўжалиги ва маданиятини ривожлантириш 3 йиллик пиланининг энг йирик қурилмаларидан биридир. Янги радиоанализ ишга туширилиши билан Мўғулистон радио тингловчиларини узунига эмас, балки Совет Иттифоқи, Хитой ва бошқа кўпгина мамлакатларнинг радиотингловчиларини учун ҳам етиштириллар берилди.

(Планга нисбатан процент ҳисобда)

Районлар	Бир кунлик ўртача	Мавсум бошидан берилган
Писекет	1,37	10,79
Бовеут	1,03	9,17
Гулстан	1,24	8,70
Сирдарё	1,14	8,13
Оққўрғон	1,1	8,01
Бўса	1,05	7,70
Бекобод	1,18	7,34
Урта Чирчиқ	1,23	6,74
Чиноз	1,17	6,56
Юқори Чирчиқ	1,45	6,44
Янгийўл	1,11	6,39
Оржоникидзе	1,12	6,17
Куйн Чирчиқ	1,15	5,04

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

(Боши биринчи ва иккинчи
бетларда)

Республика Қишлоқ хўжалик министрига, дейди ўртоқ Хонназов,— чорвачиликда етти раҳбарлик қилмоқда. Биз, зооветеринария мухтаassisларининг ишларини тўғри ташкил эта олмадик, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кескин суратда юксалтириш йўлидаги курашда уларнинг ролини ошира олмадик.

Анджон область ижроия комитети раисининг ўринбосари **К. Жураев** область чорвачиларининг эришган муваффақиётлари тўғрисида сўзлади. Облаstda гўшт, сўт, тухум етиштириш анча кўпайди. Мақкажўхори, оқжўхори майдаларининг кенгайтирилганлиги чорвачиликни ривожландиришда муваффақият қозонишни таъминлаган энг муҳим шартларининг биридир.

Лекин шундай бўлса ҳам, кўпгина қолхоз ва совхозларда жамоат чорвачилигининг аҳволи олдимида турган катта ваифаларга жавоб бера олмаптир. Хўжаликнинг шу соҳасидаги резервлардан мутлақо қониқарсиз фойдаланилмоқда. Чорва молларини маҳсулдорлиги кам, ҳар бир сигирдан ваъда қилинган, 1417 килограмм ўрнига ўрта ҳисобда 934 килограммдан сўт олинди.

Бу фактлар чорвачиликка жиддий эътибор берилмаётганини кўрсатади.

Калинин районидagi Карл Маркс номи долхоннинг доғдор сўт соғувчиси **Б. Исҳоқова** ўзига берилган 14 сигирдан қайтарилган кўп сўт соғиб олаётганини тўғрисида гапирди. У чорва молларини боқиб рақобонини тўғри ташкил этиш муҳим эканлигини таъкидлади.

— Облаstimнинг чорвадорлари,— дейди Сурхондарё область ижроия комитетининг раиси **Қ. Еңубоёв**,— КПСС Марказий Комитетининг гадаги Пленумини муносиб кутиб олганга, гўшт, тухум, қоракўна тери, сўт сотиш йиллик пландарини муздатида илгари бажаришга тайёрланганлар. Шеробод, Ангор районларидаги қолхозлар чорвачиликни ривожландиришда жузда катта ютуқларга эришдилар.

Шу билан бирга нотиқ фойдаланилмаётган резервлар ҳақида, чорвачиликка раҳбарлик қилувчиларга масъулиятни таъкидлади. Ҳақиқатан ҳам бу станциянинг Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик фанлари академиясига бўйсундириш зарур деб ҳисоблайди.

Пленум муҳокама қилинган масала асосидан тегишли қарор қабул қилди.

ва гўшт топириш йиллик планни ошириб бажарилади. Гўшт тайёрлаш учун топириладиган ҳар бир кўннинг ўртача вази планда кўрсатилган 43 килограмм ўрнига 52 килограмм бўлмоқда. Ҳар ва беш қоракўла совуқдан 115 кўни олинди. Мол қишлоғига яхши тайёргарлик кўрилмақда.

Совхоз коллективни қорақўчиликни янада юксалтириш асосидан оширилган мажбуриятлар олди. Бу мажбуриятларни бажариш учун республика Қишлоқ хўжалик министрига ёрдам бермоғи керак. Ўртоқ Қўзимбоев ани айтдики, совхознинг 25 минг кўни 600 километрик узоқдаги йилваларда боқилмоқда. Ана шу йилваларга бориб чўпонларни олиқ-овқат ва саноят моллари билан таъминлаш учун 400 километр масофадаги қўм саҳролардан ўтиш керак. Бунинг учун махсус автомашиналар талаб этилади.

Хоразм область ижроия комитетининг раиси **Д. Еңубоёв** ўз нутқида партия ва совет ташкилотларининг чорвачиликка раҳбарликни ахшиллаш масалаларига тўхталиб ўтди. У, областьда чорвачиликни ривожландириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш асосидан олдинги мажбуриятларни бажариш учун мажбуриятлардан ҳали тўлиқ фойдаланилмаётганини эътироф қилди. Ўртоқ Еңубоёв чорвачиликка раҳбарлик қилган соҳасидаги камчилиқ ва хатоларни тузатиш учун партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари томонидан амалга ошириладиган тадбирлар тўғрисида гапирди, республика Сув хўжалиги министрига олдинги жиддий талаб қилди.

Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг академиги **А. А. Раҳимов** ўз нутқини фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқасини янада мустаҳкамлашга бағишлайди. У, чорвадорларнинг фан ходимлари билан ҳамкорлиги натижада бирмунча илғор натижаларга эришилганлигини таъкидлади.

Молларни яхши парварид қилуш билан бир қаторда насликлик ишларини тўғри уюштириш ҳам қорамоллар маҳсулдорлигини янада кўпайтиришнинг катта резервидир. Ўртоқ Раҳимов насликлик ишларини яхши уюштириш мақсадида Украина, Қирғизистон ва бошқа иттифоқчи республикалардан намуна олиб, республика насликлик станциясини таъкид этиш ва бу станциянинг Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик фанлари академиясига бўйсундириш зарур деб ҳисоблайди.

Пленум муҳокама қилинган масала асосидан тегишли қарор қабул қилди.

Бугун — совет танкчилари куни. Бу куни халқимиз ҳар йили шавкатли Қуролли Кучларимиз билан бирга, эър хурсандчилик ва меҳнатда янги-янги галабалар билан нишонлайдилар.

Совет танкчиларининг бу йилги байрами мамлакатимиз меҳнаткашлари томонидан КПСС XXI съезди чиниб берган улутвор ваифаларини бажариш соҳасида катта-катта ютуқларни қўлга киритадиган халқимизнинг Партия Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми олдиндан меҳнатгайрат ва илҳомий ташаббуси тўлиқ-тошган бир вақтда ўтказилмоқда.

Совет бронетанк қўшинлари Коммунистик партиянинг доно раҳбарлигида буюк тарихий йўлни босиб ўтди. Совет ҳокимиати билан бир вақтда вузуда келган бронетанк қўшинларининг тузилиши тарихи **В. И. Ленин** номи билан боғлиқдир.

Гражданилар урушининг оғир йилларида **В. И. Ленин** Қизил Армия қисмларини бронетанк ва бронепоездлар билан қуролаштириш тўғрисида кўрсатма берди. Доҳининг бу кўрсатмасига асосан Соргово ишчилари биринчи совет танкини қурдилар.

Совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида мамлакатда тенника индустриалаштириш сибаетини оғишма амалга ошириш натижасида бронетанк қўшинларимиз ҳозирги замон техникаси билан жиҳозланган қурошлар билан таъминланди. Илгор совет ҳарбий фани бронетанк қўшинларимизнинг янада ривожланиши ва мустаҳкамлашига йўл кўрсатиб берди. Натижада бронетанк қўшинларимиз Совет ҳокимиатининг дахлисаллигини қўриқлашда буюк қаҳрамонлик намуналарини кўрсатди ва Совет Армияси тарихига ажойиб саҳифалар киритди.

Бронетанк қўшинларимиз граждан уруши йилларида, Хасан кўли, Халкин-Голдаги жангларда, Ғарбий Украина ва Ғарбий Белорусияни азод қилишда ва Улуз Ватан урушининг оғир йилларида қўшинларимизнинг бошқа турлари билан биргаликда ажойиб қаҳрамонликлар кўрсатди.

Улуз Ватан урушида қаҳрамонлик ва жасурилик кўрсатганликлари учун 250 миң танкичи орден ва медаллар билан мукофотланди. 1142 қизил Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган фахрий унвон берилди, шундан 16 киши икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган номи олашга муяссар бўлди. Улуз Ватан уруши йилларида танксозлик саноятимизнинг ишчилари, инженер ва техниклари буюк меҳнат намуналарини кўрсатди. Ажойиб ва қаҳрамон халқимиз урушининг кейинги 3 йили мубойидада 90 миңдан ортиқ танк, Зенитор артиллерия установалари ва бронетранспортерлар етказиб берди. Партия ва ҳукуматимиз танк саноятининг ишчиларидан 9 миңдан кўпрогини Совет Иттифоқи орден ва медаллари билан мукофотлади. Конструктор ва инженерлардан бир қанча кишига Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган фахрий унвон

ЎРТЎҚМОҚ

МЕРОСХЎРЛАР

Одатда, қариндош-уруғ деганда, аҳил оилалар, бирининг бошинга мусабат тушганда гиритгон бўладиған, бири иккинчисига ёрдамлашиб турадиган меҳрибонлар кўз олдидингизга келадди.

Ғани **Жабборов** оиласи билан Тошкентга кўчиб келганда, Тўхта ва Асад Саъдуллаевлар «қариндошимиз келди» деб қуюқ очиб қабул қилишди. Янги топишган қариндошлар ўртасида дўстона муносабат бошланди. Бир неча вақт бу илқ муносабат давом этди ҳам. Лекин нима сабаб бўлди-ю, уларнинг орасидан оламмушук ўтиб жанжал бошланди кетди.

1940 йил эди. Бир куни Ғани **Жабборов**, Тўхта ва Асад Саъдуллаевлар ғазор гаплашиб ўтириб ота-болаларини аслашди. Шунда Ғани:

— Бобомиздан қолган жой экал; мерос бўлмағанда оймиз четда қолган экалар,— деди.

— Йў, оймизга меросни Тўқмоқда олган экалар.

Шу-шу бўлди-ю, апоқ-чапоқ бўлиб келган қариндошлар ўртасидан мерос жанжали бошланди. Ғани бир қулоч арива эди, судга топириди. Тўхта ҳам қараб турмади. Бугун Ғани Тўхтага судга берса, эртасига Тўхта Ғанини судга қақиртирди. Улар қирмаган илора қолмади. Қатор-қатор суд қарорлари чиқарилади. Бу қарорларга унис рози бўлса, буниси кўнмади.

Ғани бир уй-бир айвонни ажратиб олган, бошқа меросхўрлар ҳам жанжалга қўшилди. Ана-уна билан, опа сингли билан судлаша бошладди.

Ордин 19 йил ўтпти, тиниб-тинчишиб кетганлар, деб ўйларсиз. Пўқ бу қариндошлар бир-бирини ҳурмат қилишни йиғиштириб қўйишди. Уларнинг қўнига бир шипалоқ ердан бошқа ҳеч нарса кўринмай

ган бўлса етти марта қарор чиқарилди. Меросхўрларга:

— Имомхўдмамадхўжа 1915 йилда уй-жойини, ерини васит қилиб қолдирган бўлса, уйлари бўлишиб олдингиз, ер-сўв 1917 йилдан буюн умумхалқ мийли. Яланг ерини мерос деб бўлиб оломайсиз! — дейдиган азамат топилмади.

Октябрь район ижроия комитетига бир савол бор.

Саъдуллаев қайси устав ёки қонунга мувофиқ Тошкент шаҳрининг қоқ ўртасида 0,35 гектар ерни тасаруф қилиб, экиб-тикиб ёб эттибди?

Қариндошлар ер талашиб, судлаша-судлаша ғазор эмас, маҳаллада ҳам обрўйлари қолмади. Ғани **Жабборов** Тўхта Саъдуллаевларнинг аризаларини кўриш учун халқ судлари неча юз соатлаб қиммати вақтиний сарфлади. Ғани **Жабборов**нинг ўзи бу ҳақда: «1940 йил 29 декабрдан то шу кунгача бизларнинг граждандиқ ишимиз район халқ судларидан 9 марта, область судида 7 марта, республика Олий судида 7 марта, Олий суд Президиумида бир марта жамми 24 марта кўрилган. Лекин жанжалимиз ҳамоно ҳал бўлган эмас, тиррик бўлсаки ана жанжаллашаваримиз», — деб юрпти.

Бу жанжаллар қачон тугар экал, Октябрь район ижроия комитетига ўтирган раҳбар ўртоқлар қачонгача ўзларини четга олиб ювар экалар.

И. ҲАЙДАРОВ.

Халқ судларида ҳам мерос жанжали қатъий ҳал қилиниш ўрнига чўзиб юборилди, бир суддан иккинчи судга оширилди, ана қайтарилиш ва ҳоказо. Тошкент область судининг ўзидагина Ғани ва Тўхтага олдинги 7 марта кўрилди. Шуниси таажубланарлики, 7 марта кўри-

ган бўлса етти марта қарор чиқарилди. Меросхўрларга:

— Имомхўдмамадхўжа 1915 йилда уй-жойини, ерини васит қилиб қолдирган бўлса, уйлари бўлишиб олдингиз, ер-сўв 1917 йилдан буюн умумхалқ мийли. Яланг ерини мерос деб бўлиб оломайсиз! — дейдиган азамат топилмади.

Октябрь район ижроия комитетига бир савол бор.

Саъдуллаев қайси устав ёки қонунга мувофиқ Тошкент шаҳрининг қоқ ўртасида 0,35 гектар ерни тасаруф қилиб, экиб-тикиб ёб эттибди?

Қариндошлар ер талашиб, судлаша-судлаша ғазор эмас, маҳаллада ҳам обрўйлари қолмади. Ғани **Жабборов** Тўхта Саъдуллаевларнинг аризаларини кўриш учун халқ судлари неча юз соатлаб қиммати вақтиний сарфлади. Ғани **Жабборов**нинг ўзи бу ҳақда: «1940 йил 29 декабрдан то шу кунгача бизларнинг граждандиқ ишимиз район халқ судларидан 9 марта, область судида 7 марта, республика Олий судида 7 марта, Олий суд Президиумида бир марта жамми 24 марта кўрилган. Лекин жанжалимиз ҳамоно ҳал бўлган эмас, тиррик бўлсаки ана жанжаллашаваримиз», — деб юрпти.

Бу жанжаллар қачон тугар экал, Октябрь район ижроия комитетига ўтирган раҳбар ўртоқлар қачонгача ўзларини четга олиб ювар экалар.

И. ҲАЙДАРОВ.

„Ойим тилла“

(Бир кампир тилдан)

«Ойим тилла» бу келин, аҳволига сиз қаранг: Тирноқ қизил, лаб қизил, ўсмадан қоллар таранг.

Боқсанг умга хўп ажойиб, ҳусидору «билмидон» Малхам дея туз сепар, оғриғанда дил-яранг.

Эрта этиб кеч турар, лак-лак буйруғ, туш кўриб «Чой ичайлик келтириш, нозу-неъмат ранга-ранг».

Хунари бор ишласам, ниш буюрсанг булар қотар. Гап гапирсанг йўқ қуллоқ, хўмрайиб бошлар таранг.

Айтберсам корини тонг отмағай ҳеч қачон. «Ойим-тилла» бу келин, аҳволига сиз қаранг!

Самат ПУЛАТОВ.

Орттирмай десанг гар алкоғол деб, от.

Нафсингни жайловлаб, майхўрликни от!

Гўл бўлсанг, домга тушсанг, билки

Ичмаган дўст ютар, ичган бўлар мол!

Ҳажим ХУҲАЕВ.

СОВЕТ ТАНКЧИЛАРИ КУНИ

Бугун — совет танкчилари куни. Бу куни халқимиз ҳар йили шавкатли Қуролли Кучларимиз билан бирга, эър хурсандчилик ва меҳнатда янги-янги галабалар билан нишонлайдилар.

Совет танкчиларининг бу йилги байрами мамлакатимиз меҳнаткашлари томонидан КПСС XXI съезди чиниб берган улутвор ваифаларини бажариш соҳасида катта-катта ютуқларни қўлга киритадиган халқимизнинг Партия Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми олдиндан меҳнатгайрат ва илҳомий ташаббуси тўлиқ-тошган бир вақтда ўтказилмоқда.

Совет бронетанк қўшинлари Коммунистик партиянинг доно раҳбарлигида буюк тарихий йўлни босиб ўтди. Совет ҳокимиати билан бир вақтда вузуда келган бронетанк қўшинларининг тузилиши тарихи **В. И. Ленин** номи билан боғлиқдир.

Гражданилар урушининг оғир йилларида **В. И. Ленин** Қизил Армия қисмларини бронетанк ва бронепоездлар билан қуролаштириш тўғрисида кўрсатма берди. Доҳининг бу кўрсатмасига асосан Соргово ишчилари биринчи совет танкини қурдилар.

Совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида мамлакатда тенника индустриалаштириш сибаетини оғишма амалга ошириш натижасида бронетанк қўшинларимиз ҳозирги замон техникаси билан жиҳозланган қурошлар билан таъминланди. Илгор совет ҳарбий фани бронетанк қўшинларимизнинг янада ривожланиши ва мустаҳкамлашига йўл кўрсатиб берди. Натижада бронетанк қўшинларимиз Совет ҳокимиатининг дахлисаллигини қўриқлашда буюк қаҳрамонлик намуналарини кўрсатди ва Совет Армияси тарихига ажойиб саҳифалар киритди.

Бронетанк қўшинларимиз граждан уруши йилларида, Хасан кўли, Халкин-Голдаги жангларда, Ғарбий Украина ва Ғарбий Белорусияни азод қилишда ва Улуз Ватан урушининг оғир йилларида қўшинларимизнинг бошқа турлари билан биргаликда ажойиб қаҳрамонликлар кўрсатди.

Улуз Ватан урушида қаҳрамонлик ва жасурилик кўрсатганликлари учун 250 миң танкичи орден ва медаллар билан мукофотланди. 1142 қизил Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган фахрий унвон берилди, шундан 16 киши икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган номи олашга муяссар бўлди. Улуз Ватан уруши йилларида танксозлик саноятимизнинг ишчилари, инженер ва техниклари буюк меҳнат намуналарини кўрсатди. Ажойиб ва қаҳрамон халқимиз урушининг кейинги 3 йили мубойидада 90 миңдан ортиқ танк, Зенитор артиллерия установалари ва бронетранспортерлар етказиб берди. Партия ва ҳукуматимиз танк саноятининг ишчиларидан 9 миңдан кўпрогини Совет Иттифоқи орден ва медаллари билан мукофотлади. Конструктор ва инженерлардан бир қанча кишига Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган фахрий унвон

Совет танкчиларига шон-шарафлар бўлсин!

Н. Денисов ва А. Горпенко лар ишлаган планат.

Қуролли Кучларимиз Ватанимиз чегараларининг ишончли посбондир. Агрессив ниятлар Совет Иттифоқига ва унинг Қуролли Кучларининг мақсадларига ётдир.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ва СССР Министрлар Советининг Раиси **Н. С. Хрушчев** Америкада чиқадиган «Форин афферс» журналининг илтимосига биноан эъган «Тинч-тотуз ялаш тўғрисида» деган мақолада совет халқи ва унинг Қуролли Кучларининг ятақларини ва мақсадларини ифодалаб, бундай дейди: «Совет ишчилари урушини истамайдилар, бунинг айтиб келдилар ва айтмадилар. Агар Совет Иттифоқи, унга дўст мамлакатлар хўнжуга учрамасалар, биз ҳеч нарча ва ҳеч қандай қуролни АҚШга қарши, на бошқа бирор мамлакатга қарши ишлатмаймиз...»

Совет Иттифоқи ва барча коммунистик лагерге мамлакатлари халқаро кескинлики юмшатиш ва дунёда барқарор тинчликни ўрнатиш, фан ва техниканинг ютуқларидан тинчлик мақсадида фойдаланиш учун астойдил кураш олиб бораётган бир вақтда, АҚШ бошчилигидаги империалистик давлатлар ҳар хил найрағлар билан халқаро кескинлики юмшатишга, қаратилган масалаларни ҳал қилишдан бош тортоқдалар. Атом ва водород ҳамда бошқа қирғин қурошларини эър бериб ишлаб чиқишда давом этмоқдалар. Шунинг учун ҳам биз доим ҳўрлик бўлиб турмишимиз, Ватанимизнинг куч-қудратини янада мустаҳкамлаш учун гайратимизга-гайрат қўшиб ишлагимиз керак. Совет халқи тинч меҳнатнинг посбон бўлган Қуролли Кучларимиз, шу жумладан танкчиларимиз Ватанимиз ҳавфсизлиги ва мустақиллигини душманнинг ҳар қандай ҳамаслани қўриқлаш учун тайёрдир.

Облаstimиз меҳнаткашлари барча совет халқи қатори бугун Танкчилар кунида, жанговар танкчиларимизга, танксозлик саноятининг илчи ва хизматчиларига Ватанимиз қудратини янада мустаҳкамлашда муваффақиятлар тилайди.

Ватанимиз ҳавфсизлигини сезгирик билан қўриқлаётган Қуролли Кучларимизга, унинг жанговар қисми бўлган, бронетанк қўшинларимизга шон-шарафлар бўлсин!

БМТ қуролсизланиш комиссиясида

НЬО-ПОРК, 11 сентябрь. (ТАСС). Кеча бирлашган Миллатлар Ташкилоти қуролсизланиш комиссиясининг мажлиси бўлди. Бу мажлис СССР, Франция, Англия ва АҚШ вакилларининг илтимоси билан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари **Д. Хаммаршельд** томонидан қақирлиди.

Тўрт буюк давлатнинг вакиллари Женева музокаралари тўғрисида комиссия аъзоларига ахборот бердилар. Ана шу музокарада СССР, Англия, АҚШ, Франция, Болгария, Италия, Канада, Польша, Руминия ва Чехословакия вакилларидан иборат қуролсизланиш комитетини тузиш тўғрисида бир қарорга келинган эди. Ана шу тўрт давлатнинг вакиллари ўз ҳукуматлари бу комитетни самарали халқаро контроль белгилаган ҳолда, қурол-яроғларнинг ҳамма хилларини ва қуроли қушларини чеклаш ва қисқартириш тўғрисида ғазор маслаҳатлашиш йўли билан битим ва тавсияномаларга эришишда илгари силжиш йўллариини қидириб топишнинг фойдали воқиситаси деб ҳисоблаётганиликларини айтдилар. Бу битим ва тавсияномалар аввало, ана шу масалани муҳокама қилишда қатнашувчи мамлакатларга бевосита таълуқли бўлар муюки керак. Шу билан бирга улари бундай комитетнинг тузилиши Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг шу соҳадаги жавобгарлигини асло қайтармайди, деб таъкидладилар.

СССР вакили **А. А. Соболев** ўз нутқида, жумладан, бундай деди: Совет Иттифоқининг фикрича, қуролсизланиш асосидан бўлган янги

комитетнинг иши қурол-яроғларини ва қуроли қушларини қайтариш ҳамда атом, водород қуролини ва ялли қирғин қуролининг бошқа турларини таъқиқлаш проблемаларини ҳал этишда илгари силжиш йўллариини қидириб топиш имконини беради. Совет Иттифоқи, деб таъкидлади у, ана шу кечитириб бўлмайдиган халқаро проблемани ғазор мақбуда асосда ҳал этиш йўллариини қидириб топиш учун қўлидан келган ҳамма чораларни кўради.

Ҳиндистон, Япония, Ироқ, Куба, Польша, Чехословакия, Югославия ва бошқа мамлакатларнинг делегатлари буюк давлатларнинг қуролсизланиш проблемасини ҳал этиш йўллариини қидириб топиш соҳасидаги ташаббусини яқдиллик билан қувватладилар.

Ҳиндистон вакили ўз мамлақати номидан, шунингдек Индонезия, Ирландия, Югославия, Цейлон, Бирлашган Араб Республикаси ва Эквадор номидан резолюция лойиҳаси тақдим қилиб, бу лойиҳада айтилганлик, қуролсизланиш комиссияси «бош секретарга белгилаган тартибда маслаҳатлашиб олиш учун тегишли мамлакатлар беришни тақлиф этиди; Бош Ассамблеяга қуролсизланиш комиссиясининг иш муздатиини Бош Ассамблеянинг XIII сессиясида қуролсизланиш ҳақида қабул қилинган резолюцияда кўрсатилганидек, узайтиришни ва зарур бўлиб қолган тақдирда комиссиянинг мажлисини тақдирини тавсия этади». Бу резолюция бир овоздан қабул қилинди.

Индонезия Компартияси съездида

ЖАКАРТА, 11 сентябрь. (ТАСС). Индонезия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретариати бугун Индонезия Компартияси VI съездининг ишлари тўғрисида ахборот эълон қилди.

Ахборотда бундай дейилди: Съезд делегатлари Индонезия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг иши тўғрисида Марказий Комитет беш секретари Айнгт томонидан қилинган докладни муҳокама қилишдан ва яқдиллик билан маъқуладилар, шунингдек партия Уставига ва про-

граммасига ўзгаришлар киритиш тўғрисидаги докладларни эшитди ва яқдиллик билан маъқуладилар. 10 сентябрда партиянинг янги съездининг ишлари тўғрисида ахборот эълон қилди.

Ахборотда бундай дейилди: Съезд делегатлари Индонезия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг иши тўғрисида Марказий Комитет беш секретари Айнгт томонидан қилинган докладни муҳокама қилишдан ва яқдиллик билан маъқуладилар, шунингдек партия Уставига ва про-

Чет эл хабарлари

Вьетнам информация агентлиги хабар беради: Тинчликни ҳамюр қилиш Вьетнам комитети хавфсизлики Кенгашининг Лаос тўғрисида чиқарган қарори ҳақидаги резолюциясида бу қарорни «реалистик рўҳда» бўлмаган қарор деб атади ва бу қарор Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзоларининг яқдиллигини принципини бузди деб қайд қилди. Бу қарор, деб таъкидланади комитет резолюциясида, Америка империалистларига ва улар раҳбарлигидаги СЕАТО аггрессив бөлннга Лаоснинг ишларини янада кентроқ миқёсда аралаштириш йўлини очиб беради. Ҳиндистонда ва Шарқи Жанубий Осиё-

да тинчликни жиддий хавф тугдиради.

Япониянинг коммунистик партияси бугун Киси ҳукуматидан ва Американинг Япониядаги элчисидан ҳар хил қурошларни Лаосга юбориш учун Американинг Япониядаги базаларида фойдаланишнинг дарҳол тўхтатишни талаб қилди.

Американинг Япония территориясида жойлашган ҳарбий базалардан Америка қурол-яроғларини ортидан транспорт самолётлари Лаосга ҳар куни юбориб турилганлиги тўғрисида илгари хабар берилган эди.

Телевидор Экранида

13 СЕНТЯБРДА

12.00. Мантабгача ёшдаги болалар учун рус тилида «Қизил қарли алифбо» деган эшиттириш ва ўзбек тилида «Андрейна» деган бадий фильм.

19.00 Кечни эшиттиришлар программаси алоҳида эълон қилинади.

14 СЕНТЯБРДА

19.00. Бадий фильм — «Охирги дом».

20.30. Яшил театрдан Муқимий номи ўзбек давлат музикали драма ва комедия театрининг «Ошиқ Ғариб» спектакли олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида сўнги ахборот.

Редактор ўринбосари: **М. ҚОРИЕВ.**

«9 МАЙ» — Мафтунингман (Ўзбек тилида).

«ИСКРА» — 1 ва 2-залда кундуз ва кечурун Қоя остидagi уй, 3-залда кеч соат 8-20 минутга Рақиблар рудда.

«ФЕСТИВАЛЬ» — Рақиблар рудда.

КАФАНОВ номи — кеч 8 да Мишка Стрекачевнинг ажойиб саҳнаси, кеч 9 яримда Рақс ўқитувчиси (1 ва 2 серия).

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛДИГИ» — кундуз ва кечурун Қоя остидagi уй, кундуз соат 4 ва кеч 10 да Леди Гамилтон.

ПУШКИН номи — кеч соат 8-20 минутга Мишка Стрекачевнинг ажойиб саҳнати, кеч 10-10 минутга Қоя остидagi уй.

СТЕПАН РАЗИН номи — кеч соат 8-10 минутга Истаган эшигини қоқ, кеч 9 яримда Қоя остидagi уй.

ТЕЛЪМАН номи — кеч соат 8 яримда Қоя остидagi уй, кеч 10 да Рақиблар рудда.

«СПУТНИК» — эрталаб соат 11, кундуз 1, 4, кеч 7 ва 10 да Қоя остидagi уй, кундуз 12, 2 ва кеч 8 да Вена таъца тушмоқда, кундуз 3, кеч 5, 6 ва 9 да Чўча боқуви қиз ва чўпон.

Буюк Ташкентская ПРАВДА газетасида

Газетанин биринчи ва иккинчи бетларида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми тўғрисида ҳисобот босилган. Шунингдек биринчи бетда область қолхоз ва совхозларида пахта йилги-теримининг боришига бағишлаган хабарлар ёзилган. Учинчи бетда генерал-лейтенант А. Влаговравованинг совет танкчиларига бағишлаган мазоқаси босилган. Шу бетда С. Нестерович ва С. Олинларнинг Янгийўл пой-афзал фабрикасида ишлаб чиқариладиган сифатсиз пойфазалар ҳақида фелетонин ҳамда чет эл хабарлари бор.

Туринчи бетда Чехословакия медицина асбоблари иставакини ҳақида ҳисобот ҳамда хилма-хил маҳаллий хабарлар босилган.

ОБ-ҲАВО МАЪЛУМОТИ

Бугун Тошкент шаҳри ва областьда ҳавонинг оқиб бўлиши кунтилади. Тошкентда 31-33, областда эса 29-34 даража иссиқ бўлади.